

Rasmus Nørlem Sørensens tale ved overrækkelsen af Demokratistafetten

Taler

Rasmus Nørlem Sørensen
Sekretariatsleder i DEO

Dato

5. juni 2015

Sted

Vartov

Jeg hedder Rasmus og jeg er feminist. Det er jeg fordi jeg tillader mig den radikale antagelse, at både mænd og kvinder er mennesker med lige værd, lige krav på respekt og lige kompetencer til at indgå i samfundet. Når den reelle kønsfordeling i samfundet er skæv, strider det mod denne grundantagelse og kalder på forandringer.

Jeg er feminist fordi politik handler om valg, men ikke kun det valg vi ser kampen om lige nu. Det handler også om at træffe livsvalg, så man ikke lade sig begrænse af kønsforventninger. Og det kræver et valg. Hvis man ikke tager stilling, så gentager man, reproducerer og træder af de velbetrædte stier. Hvorfor kan mænd ikke tage barsel? Hvorfor er der ikke flere kvinder, der stiller op i politik? Fordi der er barrierer – og dem går vi udenom, hvis ikke vi tager stilling til om de er rimelige og relevante.

Vi har et ansvar for at være myndige borgere. Oplysning er menneskets udtræden af dets selvforskyldte umyndighed sagde den tyske filosof Immanuel Kant – og startede oplysningen. Vores individuelle handlinger indstifter regler. Vi skal handle med den bevidsthed. Vi skal handle kønsbevidst – det er det jeg forstår ved feminisme.

Udover at være feminist er jeg også EU-nørd og demokrat. Og jeg fornemmer et hul i politikken. Et fravær på stof og substans i den valgkamp, der foregår lige nu. En snigende fornemmelse af, at der mangler noget. Snakker vi om de vigtigste emner? Snakker vi rigtig politik?

En del af hullet er i maven på vælgerne. Det er en sult efter indhold og en sult efter indflydelse. For den politiske debat lider lidt under, at der er for mange, der kommenterer på strategi, meningsmålinger og metasnak om den journalistiske

dækning af valget – og for få chancer for at høre, hvad folketingskandidaterne vil, mener, gør og vil gøre.

Der er også for mange partier og politikere, der både i valgkampen og mellem valgene, i højere grad reklamerer for deres parti – end de lytter til bagland og vælgerne og tager deres rolle som befolkningens repræsentanter på sig. Men der er også for få almindelige mennesker (og for få kvinder), der tager deres egne holdninger så alvorligt, at melder sig ind i partierne og derigennem fornyer partierne og måske endda blive nye typer politikere.

Deltagelse kræver indflydelse. Jeg tror ikke hullet i politikken kommer af en pludselig, uforklarlig ”politikerlede”. Vores politikere er ikke væsentligt værre eller bedre siden for 100 år siden, da det første gang blev muligt at stemme på en kvinde. Jeg tror den politiske lede kommer af manglende oplevelse af, at man som vælger og borger kan få indflydelse på sit liv, samfund og den verden vi er en del af.

En del af hullet udgøres af EU. Den sidste valgperiode har set beslutninger om finanspolitik, bankregulering, arbejdsløshed, skattely, energi, klima, flygtninge og frihandel. Store beslutninger og store problemer. Store politiske beslutninger. Og beslutninger, der er truffet eller formet på EU-plan. Ikke i det danske folketing alene.

Men er de en lige så væsentlig del af valgkampen, som de er væsentlige problemområder?

Jeg tror det er nødvendigt at de danske politikere erkender, at de også er europæiske politikere. Når vi skal sammensætte et nyt Folketing den 18. juni, så skal vi også vælge en EU-politisk linje i dansk politik.

Når man ser på lovgivning, regler og hvor og hvordan de vigtigste politiske bliver truffet. Så må man karakterisere Danmark, som en delstat i EU. Vi har et udstrakt selvstyre, men kan ikke træffe selvstændige beslutninger på særlig mange områder. Man har afgivet formel suverænitet til EU, men også vundet en reel mulighed for indflydelse på europæisk politik.

I valgkampen er der flere gange blevet efterlyst mere substans i debatten. Der tror jeg, at man kan sige, at det er EU, der udgør et hul i substansen.

De danske politikere oplever en form for afmagt – og den dækker de typisk over ved ikke at tale om EU.

Men grundlæggende er afmagten en forkert reaktion. For det er logisk at det er mere oplagt at tage ansvaret og skylden, hvis man som dansk politiker også har magten. Det er straks sværere at tage ansvar for en mere udefinerbar indflydelse. Det er svært at love, at man kan levere noget. Men man kan jo love, at kæmpe for noget.

Der synes jeg det er nødvendigt, at valgkampen også bliver brugt til at tage en dialog med borgerne og vælgerne om, hvordan politikerne ønsker at forvalte vores rolle og indflydelse i EU.

Der er de danske folketingskandidater efter min mening nødt til at tage et klart ansvar for den indflydelse. De må give os som vælgere og befolkning et bud på, hvordan de ønsker at de store udfordringer bliver tacklet.

Politikere og medier må være folkeoplydere på EU-området. Vælgerne må oplyse sig selv og hinanden og rejse problemerne i valgkampen.

1. Frihandelsaftalen med USA

Hvad vil den kommende regering arbejde for i forhold til en handels- og investeringsaftale mellem EU og USA? Hvordan forholder partierne sig til tvistbilægelsesmekanismen ISDS? Hvem skal have fordel af en aftale?

Europa-Parlamentet har magten til at godkende eller forkaste den endelige aftale i sin helhed. Men det bliver en kommende dansk regering og statsminister, der skal lægge pres på EU's forhandlere, hvis der er noget i aftalen de er utilfredse med.

Her må partierne på banen med deres holdninger til ændring eller harmonisering af forbrugerrettigheder, miljøstandarder eller krav til arbejdsmarkedsvilkår. De må melde klart ud, hvilken magtfordelingen mellem erhvervsliv og samfundshensyn de ønsker i en frihandelsaftale med USA.

Vil de danske folketingskandidater have at Danmark skal være et land, der

håndhæver et forsigtighedsprincip og forbyder stoffer, der er mistænk for at give kræft eller hormonforstyrrelser? Hvis de vil det, hvordan vil de så sikre, at det bliver muligt indenfor rammerne af en TTIP-aftale?

2. Regulering af banker

Mange vælgere sidder nok tilbage en fornemmelse af, at det var bankerne og finansverdenen, der gav os krisen. Men partierne har ikke rigtig givet et bud på, om Danmark skal gå med i den bankunion, der er under opbygning. En union der foreløbigt handler om, at der skal føres tilsyn med de største banker i EU – herunder potentielt også Danske Bank og Nordea.

Her står både Danmark og EU i et dilemma. Europas største banker og en række danske banker har et endnu mere usundt forhold mellem indlån og udlån end Lehmann Brothers, der krakkede i 2008 og udløste finanskrisen.

Hvordan bør finanssektoren reguleres, så fremtidige kriser kan undgås? Vil en kommende regering have Danmark med i Bankunionen?

3. Hvordan kommer EU ud af krisen?

26 millioner mennesker i EU er arbejdsløse. Selvom der er små tegn på økonomisk vækst i mange lande, så er arbejdsløshedskurven langt fra knækket. Det går i bedste fald meget langsomt, i værste fald kan der gå mange år, før vi kommer ud af krisen.

I den nationale debat er der stor forskel på de røde partier og de blå. Offentlige investeringer eller nulvækst er omdrejningspunktet for debatten. Men hvad vil de danske partier gøre for at modvirke skattesnyd og bekæmpe skattely? EU-kommissionen har anslået at EU-landene hvert år går glip af 7.500 milliarder kroner i skat. Et enormt beløb, der svarer til 288.500 kr. for hver arbejdsløs europæer.

Hvad kan man gøre for at skabe vækst? Ikke kun i Danmark, men også i de andre europæiske lande, hvor langt størstedelen af vores danske eksport går til?

4. Hvad bør EU's retspolitik være?

Senest i marts 2016 skal der være folkeafstemning om dansk tilslutning til Europol og om en ændring af retsforholdet. Debatten om retspolitikken skal nok komme, men der er en stor risiko for, at det først bliver efter valget. Dermed også efter danskerne har haft mulighed for at stemme på en retspolitisk kurs for Danmark.

Hvad vil Lars Løkke Rasmussen med EU's retspolitik? Hvordan forestiller Helle Thorning Schmidt sig, at den danske regering kan få indflydelse på retspolitikken fremover? Hvad vil de danske partier bag aftalen om folkeafstemningen kæmpe for? Hvordan vil Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance arbejde med retspolitik og kriminalitetsbekæmpelse uden for EU? Hvad vil Alternativet overhovedet?

Men uanset hvilken blok, der vinder valget, så vil en kommende regering skulle have støtte af et eller flere partier, der står uden for aftalen. Der vil altså være et flertal bag regeringen, der kan ønske at Danmark skal deltage i en ny retsakt, men af hensyn til aftalen kan de ikke føre retspolitik med det flertal.

Kan man være et regeringsdueligt parti, hvis man ikke er med i den europapolitiske aftale?

5. Døden på Middelhavet

Flygtningeproblemet kalder på en europæisk løsning. Ingen dansk regering kan leve med at være medskyldig i tusindvis af druknede flygtninge i Middelhavet. Men er besparelser på udviklingsbistanden blå bloks bedste bud på en løsning for de desperate mennesker? Hvorfor vil de røde partier og de Radikale ikke et tættere samarbejde om asylansøgere og flygtninge?

EU's Dublin-forordning, der på papiret skal fordele asylansøgere mellem medlemslandene, er i praksis sat ud af kraft. Presset på særligt de italienske og græske kyster er så stort, at landene ofte ikke registrerer de flygtende mennesker, hvilket er forudsætningen for, at aftalen kan fungere. Men hvis aftalen fungerede, ville effekten også blot være, at Italien og Grækenland ville stå med endnu flere illegale migranter og asylansøgere mellem hænderne.

Det føles rart at kunne sige, at EU skal gøre noget. Men hvad er det, EU kan og bør gøre? Hvad vil de danske partier kæmpe for, at EU gør?

Jeg ser frem til en valgkamp, hvor det europæiske aspekt af dansk politik også er med. Jeg ser frem til at høre partiernes svar på nogle af vores tids store udfordringer. Også dem, der ligger lidt uden for landets grænser.

God grundlovsfejring – og god valgkamp!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Grundlovstale, Prisuddelingstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/rasmus-noerlem-soerensens-grundlovstale-ved-overraekkelsen-af-demokratistafetten-2015>